

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci
žalobkyně: V. M. Z.

zastoupená Mgr. Simonou Dostálovou, advokátkou
sídlem Smetanovo náměstí 328/1, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2024, sp. zn. SZ/MPSV-2024/45715-923,
č. j. MPSV-2024/112349-923,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 14. 5. 2024, sp. zn. SZ/MPSV-2024/45715-923, č. j. MPSV-2024/112349-923, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobkyně Mgr. Simony Dostálové, advokátky, sídlem Smetanovo náměstí 328/1, Ostrava, se

určuje částkou ve výši 3 900 Kč a bude jí vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Ostravě („úřad práce“) rozhodnutím ze dne 30. 1. 2024, č. j. 53825/2024/OOI (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), zamítl návrh žalobkyně na změnu výše příspěvku na péči. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobkyně odvolala, přičemž žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 5. 2024, sp. zn. SZ/MPSV-2024/45715-923, č. j. MPSV-2024/112349-923 (dále jen „napadené rozhodnutí“), odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalobkyně s napadeným rozhodnutím nesouhlasila, proto proti němu brojila včasnou žalobou, jelikož měla za to, že není schopna zvládat základní životní potřeby stravování a péče o zdraví.

II. Napadené rozhodnutí a rozhodné skutečnosti ze správního spisu

2. Žalobkyně o zvýšení příspěvku na péči žádala opakovaně, v nyní posuzované věci dne 23. 10. 2023.
3. Dne 7. 11. 2023 provedl úřad práce sociální šetření v domácím prostředí žalobkyně. K základní životní potřebě (dále jen „ZŽP“) stravování je v záznamu uvedeno, že žalobkyně je vzhledem k duševním kompetencím schopna si vybrat ke konzumaci požadovaný nápoj i potraviny, rozlišit je. Pro omezení hybnosti obou horních končetin a imobilitu si stravu neuvaří, rozbalí jen lehce otevíratelné potraviny, nenaporcuje je, protože nepoužívá ostrý nůž. Matka jí připravuje a servíruje celodenní stravu. Lžící se pak nají sama, manipulovat s příborem nedokáže. Dietní omezení nemá. K ZŽP péče o zdraví se v záznamu uvádí: „*pí. M. uvedla, že v této oblasti došlo ke zhoršení, netrpí sice kognitivním deficitem, ale pro potíže s jemnou motorikou si léky nenachystá, nevylopne plata. Každý den užívá analgetika. Uvedla, že léky nedokáže polknout, matka jí proto léky drtí do čaje. Dále jí matka podává magnezium, má časté tetanické záchvaty, kdy matka okamžitě přijíždí, aby jí pomohla, podala Magnosolv. Pí. M. dále trpí kožními defekty, alerg. reakcemi na stres, dále pak má na zádech kožní defekty ze stálého nošení korzetu, které jí matka každý den ošetřuje. Pí. M. by si sama neprovedla ani základní ošetření. 1x ročně má předepsané rehabilitace.*“
4. Součástí správního spisu je posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby ze dne 8. 1. 2024, sp. zn. LPS/2023/12712-OV-CSSZ. Lékař Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) dospěl v tomto posudku k závěru, že žalobkyně nezvládá šest ZŽP (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost). Lékař shledal, že je žalobkyně schopna zvládat ZŽP péče o zdraví. Uvedl, že dle neurologického nálezu není postižena motorika horních končetin, nejedná se o poruchu ve smyslu nevidomosti nebo psychické poruchy, proto nevidí zdravotní důvod, proč by žalobkyně nebyla schopná si připravit léky a dodržovat léčebný režim. K ZŽP stravování sdělil, že si žalobkyně stravu nepřipraví, nenakrájí, nepřenes, nají se sama lžící.
5. Úřad práce prvostupňovým rozhodnutím zamítl návrh na změnu výše příspěvku na péči od října 2023 a rozhodl o tom, že se bude poskytovat příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně. Úřad práce zopakoval závěry posudkového lékaře z posudku ze dne 8. 1. 2024 s tím, že žalobkyně nezvládá šest ZŽP.

6. Proti prvostupňovému rozhodnutí brojila žalobkyně odvoláním ze dne 8. 2. 2024. V něm uvedla, že nesouhlasí s tím, že má podle posudku zvládat ZŽP péče o zdraví. Odkázala na nové posudky od psychiatra MUDr. R. B. a neuroložky MUDr. R. K. K odvolání přiložila lékařskou zprávu MUDr. R. B. ze dne 24. 1. 2024 a zprávu z neurologické ambulance Nemocnice Agel Ostrava Vítkovice ze dne 23. 1. 2024.
7. Pro účely odvolacího řízení nechal žalovaný vypracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí Ostrava (dále jen „PK MPSV“) ze dne 11. 4. 2024. PK MPSV dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá pět ZŽP (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost). K ZŽP stravování PK MPSV uvedla, že hodnotí odlišně od posudku ze dne 8. 1. 2024. Žalobkyně je schopná si vybrat samostatně talíř, stravu naporcovat, přičemž za přijatelný standard lze připustit i použití lžice, přemístit stravu – přesunout, převézt na vozíku – způsob přemístění není rozhodující – na místo konzumace (stůl) a to i s použitím potřebných pomůcek. Je schopná stravu pozřít obvyklým způsobem, přičemž za přijatelný standard lze připustit i použití lžice. Žalobkyně od minulého posouzení posudkovou komisí zvládla porod, bydlí sama ve společné domácnosti se čtyřletým synem, pečující osoba dochází, je tedy naplněn v rámci péče o dítě předpoklad naučení se, osvojení si, rozvoje využití kompenzačních mechanismů a facilitátorů v plné míře. Při doložených zachovalých funkčních schopnostech, kdy žalobkyně je „*bez závažného smyslově-kognitivního deficitu, dle neurologického nálezu na horních končetinách-čítí symetrické bez deficitu, v Mingazzini bez poklesu, taxe přesná na horních končetinách, stisk lehce oslaben oboustranně, naplňuje kritéria zvládání této ZŽP. Porucha funkčních schopností nedosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké*“. Dále PK MPSV uvedla, že celodenní příprava stravy, vaření, nápojů a manipulace s předměty denní potřeby je zohledněno v péči o domácnost.
8. K ZŽP péče o zdraví PK MPSV uvedla, že kožním nálezem ze dne 28. 6. 2023 objektivizován ekzém na předloktích. Žalobkyně si nejprve myslela, že je to z jaru, intermitentně se objevuje a ztrácí, obj. ventrálně na obou předloktích plošná růžová ekzematizace s dekvamací. V sociálním šetření uváděny defekty v oblasti zad z nošení korzetu, nebyly objektivizovány kožními nálezy, korzet dle ortopedie funkční. Žalobkyně je při doloženém zdravotním stavu schopna dodržovat léčebný režim, je orientovaná v medikaci, je schopna si medikaci drtit, pomoc by si přivolala sama.
9. PK MPSV uzavřela, že se jedná o druhý stupeň závislosti (středně těžká závislost). Žalobkyně nebyla jednání komise přítomna. Platnost posudku stanovila PK MPSV bez omezení.
10. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

III. Žaloba

11. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně namítala, že žalovaný postavil napadené rozhodnutí na posudku, který byl nepřezkoumatelný a neobsahoval řádné odůvodnění.
12. K ZŽP péče o zdraví žalobkyně uvedla, že závěry napadeného rozhodnutí a posudku PK MPSV jsou v rozporu s lékařskou zprávou MUDr. K. ze dne 23. 1. 2024 a MUDr. B. ze dne 24. 1. 2024. Sama PK MPSV přiznala, že má žalobkyně dle lékařských zpráv lehce oslaben stisk oboustranně, akrální motoriku oslabenou oboustranně, současně že trpí fobickými projevy ohledně medikace (v anamnéze uváděny potíže se spolknutím léku, musí být rozdrcen). Žalobkyně uvedla, že není schopna si sama lék rozdrtit a je odkázána na pomoc pečující osoby. To vyplývá i z místního šetření, podle kterého si žalobkyně léky sama

nevyloupne, nedokáže je polknout, matka jí je drtí do čaje. To, že žalobkyně není schopná sama léky rozdrtit, vyplývá i z aktuální lékařské zprávy praktického lékaře ze dne 24. 1. 2024.

13. K ZŽP stravování žalobkyně namítala, že nesouhlasí s tím, že se žalobkyně odchýlila od prvostupňového rozhodnutí a oduznala ZŽP stravování. PK MPSV nemohla shledat, že od minulého posudku došlo k takovému zlepšení, že je třeba dospět k závěru, že žalobkyně ZŽP stravování nově zvládá. Žalobkyně vzhledem k postižení jemné motoriky nezvládá používat příbor, nakrájet si potravu či otevřít např. PET lahev s vodou. Žalobkyně si nenaleje z konvice čaj do hrnku, rozbalí jen lehce otevíratelné potraviny, jídlo si nenaporcuje, protože není schopna používat nůž.
14. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve vyjádření k žalobě podrobně popsal průběh správního řízení, zopakoval závěry uvedené v posudku PK MPSV a v napadeném rozhodnutí.
16. Žalovaný následně navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.)].
18. Krajský soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť shledal, že zde jsou důvody pro postup podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
19. Žaloba je důvodná.
20. Poskytování příspěvku na péči je upraveno v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“). Pro účely poskytování příspěvku na péči jsou rozlišovány čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzováno zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
21. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, ve stupni III (těžká závislost) pro neschopnost zvládat sedm

nebo osm základních životních potřeb a ve stupni IV (úplná závislost), jestliže není schopna zvládat devět nebo deset těchto potřeb.

22. Obsahové vymezení jednotlivých životních potřeb stanoví vyhláška v příloze č. 1. Přitom platí, že pokud není osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).
23. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky se za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za přijatelný standard se přitom považuje zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
24. V řízení o přiznání příspěvku na péči je stěžejním důkazem odborný posudek zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovedl, že „*se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti*“ (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
25. Z judikatury Nejvyššího správního soudu i správních soudů vyplývá konstantně zastávaný názor, že posouzení stupně závislosti pro účely rozhodování o příspěvku na péči musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, kterými jsou nález vydaný poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, výsledek sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě výsledek funkčních vyšetření a vlastního vyšetření posuzujícího lékaře; v rámci odvolacího řízení je tímto vyšetřením posudek posudkové komise MPSV podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz blíže např. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009 č. j. 4 Ads 57/2009-53).
26. Posouzení zdravotního stavu je přitom vždy věcí odborně medicínskou, k níž nemají soudy potřebné odborné znalosti, a proto vychází z vyjádření subjektů, které tyto znalosti mají. Z tohoto důvodu soudy kladou při hodnocení posudku zvýšený důraz na jejich jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013 č. j. 3 Ads 24/2013-34). Pokud by z podkladů lékařského posudku vyplývalo, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby by přesto takovou základní životní potřebu považovaly za zvládanou, bylo by jejich povinností tento svůj závěr

dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32).

27. Posudková komise se musí vyjádřit ke schopnosti posuzované osoby zvládat veškeré aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, případnými spornými dílčími aktivitami se musí detailně zabývat a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudkové závěry musí jednoznačně a konkrétně zdůvodnit. Případné chybějící náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici. Nenaplnění požadavků na přesvědčivost a úplnost posudku je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro kterou musí krajský soud napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, a ze dne 20. 12. 2018, č. j. 10 Ads 269/2018-27).
28. Obecně přitom platí, že posouzení schopnosti zvládat ZŽP není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií – příslušných dílčích aktivit ZŽP vymezených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Jestliže v řízení o příspěvku na péči vzniknou pochybnosti o tom, zda je posuzovaný schopen zvládat určité dílčí aktivity ZŽP, nepostačí pro zachování úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku tyto pochybnosti rozptýlit paušálním tvrzením, že příslušnou ZŽP posuzovaný zvládá, naopak je povinností lékařské posudkové služby tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27).
29. Krajský soud se nejprve zabýval námitkou, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z posudkových závěrů, které nijak nezdůvodnily, jak se zdravotní stav žalobkyně zlepšil, což vedlo k odůvodnění ZŽP stravování. Krajský soud zjistil, že žalobkyně opakovaně žádala změnu výše příspěvku na péči. Součástí správního spisu jsou podklady týkající se žádosti o změnu výše příspěvku ze dne 12. 11. 2018. V rámci tohoto řízení byly vypracovány dva lékařské posudky (posudek OSSZ Ostrava ze dne 28. 1. 2019 a PK MPSV ze dne 20. 11. 2019). V obou těchto posudcích lékaři dospěli k závěru, že žalobkyně není schopna vykonávat samostatně ZŽP stravování. Ke shodnému závěru dospěl i v nyní posuzované věci lékař IPZS v posudku ze dne 8. 1. 2024. Následně však PK MPSV v posudku ze dne 11. 4. 2024 dospěla k závěru, že žalobkyně ZŽP stravování zvládá, aniž by jakkoli vysvětlila, proč se od závěrů v předchozích posudcích odchyluje. Argumentovala pouze tím, že žalobkyně od předchozího posouzení posudkovou komisí zvládla porod a bydlí sama v domácnosti se čtyřletým synem. Avšak sama dodala, že do domácnosti dochází pečující osoba.
30. V čem se však zdravotní stav žalobkyně zlepšil natolik, že je žalobkyně nově schopna zvládat ZŽP stravování, není možné z posudku ani napadeného rozhodnutí zjistit. Krajský soud si je vědom, že zdravotní stav a schopnosti žalobkyně se mohou měnit, posudková komise může vycházet z nových, aktuálních lékařských zpráv, které mohou nezvládání ZŽP vyvracet. Není tedy vyloučeno, že žalobkyně je skutečně schopna zvládat ZŽP stravování. Je však povinností PK MPSV, aby řádně popsala, zda k takovému zlepšení došlo a toto tvrzení podložila lékařskými zprávami či vlastními zjištěními nebo aby vysvětlila, proč se s předchozími posudky neshoduje a zda se jednalo o posudkový omyl. Teprve pokud by se posudek PK MPSV s těmito otázkami řádně vypořádal, mohl by žalovaný z jeho závěrů vycházet a vydat napadené rozhodnutí. To se však v posuzované věci nestalo. Krajský soud není nadán odbornými lékařskými znalostmi, aby byl schopen z lékařských zpráv či diagnózy samostatně odvodit, zda u žalobkyně došlo ke zlepšení zdravotního stavu či proč

se PK MPSV od předchozích posudků odchýlila. Je proto povinností posudkové komise, aby srozumitelně a přezkoumatelně vysvětlila, proč osoba, která dlouhodobě nebyla schopna zvládat ZŽP stravování, tuto dříve uznanou ZŽP nově zvládá samostatně bez pomoci další osoby. Takovéto vysvětlení v posudku PK MPSV chybí, nelze jej tedy shledat úplným a přesvědčivým.

31. K závěru o nepřesvědčivosti a neúplnosti posudku vede krajský soud i to, že se PK MPSV nevypořádala s rozpory v podkladech pro vypracování posudku.
32. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32, podle kterého *„pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012 rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.“* Taktéž je nutno vycházet z rozsudku téhož soudu ze 18. 7. 2014, č. j. 5 Ads 94/2014-22, podle kterého *„vzhledem k tomu, že posudek tvoří v podstatě jediný podklad pro posouzení zdravotního stavu, resp. splnění podmínky invalidity, musí být jeho závěry především řádně odůvodněny a posudkový lékař je povinen se přesvědčivě vypořádat se všemi zjištěnými skutečnostmi, které by mohly být významné pro posouzení zdravotního stavu. Posudek, který neobsahuje náležité odůvodnění posudkových závěrů, nelze vzít za přesvědčivý (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, nebo ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Ads 49/2003-136).“*
33. Krajský soud závěry komise pečlivě přezkoumal a konstatuje, že z posudku PK MPSV není seznatelné, jakým způsobem se PK MPSV při hodnocení zvládání ZŽP, konkrétně stravování, vypořádala s jednotlivými rozpornými podklady. Jak již bylo uvedeno shora, podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází Institut posuzování zdravotního stavu ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Sociální šetření je tak zákonem předvídaným podkladem pro posouzení zdravotního stavu žalobce, ke kterému musí posudková komise přihlédnout a případné rozpory s dalšími podklady vysvětlit. Součástí správního spisu je informace ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 7. 11. 2023. V ní je uvedeno, že žalobkyně pro omezení hybnosti obou horních končetin a imobilitu rozbálí jen lehce otevíratelné potraviny, stravu si nenaporcuje, nepoužívá ostrý nůž. K závěru, že žalobkyně není schopná naporcovat stravu, dospěl i lékař IPZS ze dne 8. 1. 2024. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat ZŽP stravování však považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Dle sociálního šetření však žalobkyně rozdělení stravy na menší kousky nezvládá. Krajský soud nevylučuje,

že žalobkyně je schopná stravu naporcovat jiným způsobem, např. za použití facilitátoru, tuto úvahu však PK MPSV či žalovaný neučinili. PK MPSV měla dále možnost vysvětlit, že po posouzení zdravotního stavu žalobkyně v naporcování stravy objektivně nic nebrání. V tomto ohledu však posudek PK MPSV neobsahuje žádné, byť elementární, úvahy vysvětlující či odstraňující rozpory v podkladech posudku. Na posudek v rozsahu zvládání aktivity stravování tak nelze pohlížet jako na přesvědčivě zdůvodněný. Přitom platí, že postaví-li PK MPSV své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25). K tomu v posuzované věci nedošlo. Jelikož tak žalovaný o doplnění posudkových závěrů nepožádal, zatížil napadené rozhodnutí vadou, jelikož zjištěné nejasnosti týkající se stravování neodstranil.

34. Nelze odhlédnout ani od toho, že posudková komise přijala svůj závěr, aniž by žalobkyni osobně vyšetřila. Dle ustálené judikatury platí, že ač je osobní vyšetření posuzovaného spíše pravidlem, není na něm nutné trvat vždy a bezpodmínečně (rozsudek ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44). Pokud však existují rozpory mezi jednotlivými podklady, z nichž posudková komise vycházela, aniž by bylo možné tyto rozpory odstranit nebo vysvětlit, je osobní vyšetření posuzovaného na místě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25). Jelikož tedy posudková komise vycházela při svém hodnocení z rozporných podkladů, tyto rozpory ve svém posouzení nevysvětlila, ani žalobkyni osobně nevyšetřila, posudek o zdravotním stavu, který je zásadním podkladem rozhodnutí, nelze hodnotit ve vztahu k základní potřebě stravování jako přesvědčivý.
35. Lze uzavřít, že jelikož žalovaný při hodnocení základní životní potřeby stravování vycházel z nepřesvědčivého posudku PK MPSV, nesplňují jeho závěry kritéria zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu) a skutkový stav v tomto ohledu nebyl zjištěn dostatečně.
36. Krajský soud se dále zabýval zvládáním ZŽP péče o zdraví a shledal, že taktéž u této ZŽP je třeba, aby PK MPSV svůj posudek doplnila. V informaci ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 7. 11. 2023 je uvedeno, že žalobkyně není schopna si lék sama nadrtit. PK MPSV v posudku vycházela z nálezu MUDr. B. ze dne 24. 1. 2024, podle kterého trpí žalobkyně fobickými projevy ohledně medikace, má potíže s polknutím léků, musí být rozdrčeny. Dále však vycházela z lékařské zprávy neuroložky MUDr. K. ze dne 23. 1. 2024, podle kterého stisk lehce oslaben oboustranně, akrální motorika omezena oboustranně. Za této situace měla PK MPSV povinnost vysvětlit, zda je drčení léků u žalobkyně nutné či nikoli, a pokud ano, zda je žalobkyně skutečně schopná lék sama rozdrtit (tedy zda jí zdravotní omezení nebrání tuto schopnost zvládat). Případně může PK MPSV vysvětlit, zda existuje facilitátor, který by žalobkyni umožnil, aby si lék sama rozdrtila. Žalobkyně v žalobě tvrdí, že není schopna lék sama rozdrtit ani vyloupnout, proto je třeba i tuto skutečnost v posudku posoudit. Teprve poté bude možné dospět k závěru, že žalobkyně ZŽP péče o zdraví zvládá samostatně a není třeba, aby tak za ní činila pečující osoba.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

37. Soud shledal žalobu důvodnou, neboť závěry napadeného rozhodnutí nejsou dostatečně odůvodněné, posudek PK MPSV není přesvědčivý. Nevysvětluje, jak dospěla PK MPSV k závěru, že je schopna samostatně zvládat ZŽP stravování a je na místě tuto ZŽP oduznat. Taktéž se PK MPSV nevypořádala s rozpory v jednotlivých podkladech. Dále je PK MPSV

povinna vysvětlit, zda žalobkyně je schopna užívat (případně za použití facilitátorů) potřebné léky samostatně. Posudek PK MPSV je tak třeba v dalším řízení doplnit a vytýkané nedostatky odstranit. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a) i b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.].

38. O nákladech řízení krajský soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měla plný úspěch ve věci žalobkyně, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně výši vzniklých nákladů nevyčísila, resp. ani úhradu nákladů vůči ve věci neúspěšnému žalovanému nepožadovala. Ani ze spisu není zřejmé, že by žalobkyně nějaké náklady se soudním řízením vynaložila (věc je osvobozena od soudního poplatku). Soud tedy ve vztahu k žalobkyni rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že se žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II.). Žalovaný jako orgán pomoci v hmotné nouzi nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).
39. Žalobkyni byl ustanoven k ochraně jejích práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Sylva Dostálová, jejíž odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupkyni žalobkyně přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve znění účinném do 31. 12. 2024, ve výši 3 900 Kč, a to za tři úkony právní služby po 1 000 Kč (převzetí a příprava zastoupení, prostudování spisu, písemné podání ze dne 19. 9. 2024) podle § 7, § 9 odst. 2 advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobkyně paušální náhradu hotových výdajů za tři úkony právní služby ve výši 900 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů celkem činí 3 900 Kč a bude zástupkyni vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29. dubna 2025

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně